

ජාතික ආර්ථිකයට නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ
දායකත්වය ලබා ගැනීමේදී අදාළ රාජ්‍ය ආයතනවල
මැදිහත්වීම

වාර්තාවේ අංකය : පිරිමස්/පිරි/අයිඑන්වී/2014/04

විගණකාධිපති දෙපාර්තමේන්තුව

කාර්යසාධන හා පරිසර විගණන අංශය

පටුන

	පිටුව
1. විධායක සාරාංශය	1
2. පසුබිම	
2.1 හැඳින්වීම	3
2.2 විගණනය සඳහා අධිකාර බලය	4
2.3 විගණනය සඳහා යොමුවීම	4
2.4 විගණන අරමුණ	4
2.5 විගණන විෂය පථය	5
3. විස්තරාත්මක විගණන සොයාගැනීම්, ඇගවීම් සහ නිර්දේශ	
3.1 ආයතනික කාර්යභාරය	6
3.2 නව නිපැයුම්කරුවන්ට සැපයෙන විවිධ වූ ආධාර	12
3.3 නව නිපැයුම්කරුවන් ඇගයීමට ලක් කිරීම	18
3.4 ශ්‍රී ලාංකික යෞවනයන් අතර නිර්මාණශීලීත්වය වැඩි දියුණු කිරීම	23
3.5 නව නිපැයුම් දේශීයව හෝ විදේශීයව අලෙවි කිරීම	25
4. නිගමනය	27

1. විධායක සාරාංශය

ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධන ක්‍රියාදාමයන් රාශියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් සිසු ආර්ථික දියුණුවක් කරා එළඹීමට අපේක්ෂා කරනු ලබයි. මෙහිදී නව නිපැයුම් පිළිබඳව වැඩි අවධානයක් යොමු කළ යුතු වන්නේ ඇමරිකාව හා ජපානය වැනි සංවර්ධිත රටවල් ලෝක ආර්ථිකයේ බලවතුන්වීමට ආර්ථිකමය වටිනාකමින් යුත් නව නිපැයුම් බිහි කිරීම හේතු වීමයි. මෙම සංවර්ධිත රටවල් මගින් නිර්මාණය කෙරෙන වෛද්‍ය උපකරණ, කෘෂිකාර්මික හා කාර්මික උපකරණ වැනි අප රටට අත්‍යවශ්‍ය උපකරණ, රසායනික පොහොර සහ පළිබෝධනාශක වැනි ද්‍රව්‍ය සඳහා ඉහළ මිලක් ගෙවීමට අපේ රටට සිදුවේ. එමෙන්ම මෙරටට ගෙන්වනු ලබන මෙම උපකරණ, රසායනික පොහොර සහ පළිබෝධනාශක බොහොමයක් අප රටේ පරිසරයට නොගැලපෙන හා අහිතකර බවට තොරතුරු ඉදිරිපත් වී ඇත. එබැවින් ශ්‍රී ලංකාව තුළම අප රටට හිතකර වූ යන්ත්‍රෝපකරණ, අත්‍යවශ්‍ය භාණ්ඩ සඳහා නව නිපැයුම්කරණය දිරිගැන්වීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීම වැදගත් වේ.

ශ්‍රී ලාංකික නව නිපැයුම්කරුවන් දිරිගැන්වීම සඳහා 1979 අංක 53 දරන ශ්‍රී ලංකා නව නිපැයුම්කරුවන් දිරිගැන්වීමේ පනත මගින් ශ්‍රී ලංකා නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ කොමිසමද, නව නිපැයුම් ආරක්ෂා කිරීමට ජේටන්ට් බලපත්‍ර ලියාපදිංචි කිරීම සහ පරිපාලනය කිරීම සඳහා 2003 අංක 36 දරන බුද්ධිමය දේපළ පනත මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික බුද්ධිමය දේපළ කාර්යාලය ද පිහිටුවා ඇත. අපගේ විගණන අරමුණ වන්නේ නව නිපැයුම්කරුවන් බලසම්පන්න කිරීම සහ නව නිපැයුම් අයිතිය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා එකී ආයතනවල දායකත්වය ඇගයීමයි.

1979 අංක 53 දරන ශ්‍රී ලංකා නව නිපැයුම්කරුවන් දිරිගැන්වීමේ පනතින් කොමිසමට පැවරී ඇති කර්තව්‍යයන් ද පුර්ණ වශයෙන් ඉටුකිරීමට ප්‍රමාණවත් කාර්යමණ්ඩලයක් නොමැති වූ අතර නව නිපැයුම්කරුවන්ට මුදල් ආධාරදීම, තාක්ෂණික ආධාර දීම හා නීති ආධාර දීම වැනි කටයුතු ප්‍රමාණවත් ලෙස ඉටු වී නොතිබුණි. නව නිපැයුම්කරුවන් දිරිගැන්වීමේ අරමුණින් සංවිධානය කරන තරඟ වලදී කැපී පෙනෙන නිරීක්ෂණය වූයේ මේ සඳහා ඉදිරිපත්වන තරඟකරුවන් වැඩි දෙනෙකුගේ නිර්මාණ ඉහළ වෙළඳපොලක් අපේක්ෂා කළ නොහැකි නිර්මාණ වීම හා ඒවා වෙළඳපොලට ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා තාක්ෂණික වැඩිදියුණුකිරීම් අත්‍යවශ්‍යවීමයි. පාසල් සිසුන් අතර නව නිපැයුම්කරණය දිරිගැන්වීමේ වැදගත්කම පිළිබඳ කොමිසම හඳුනාගෙන තිබුණ ද පාසල් නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ සමාජ පිහිටුවීම්, ජාත්‍යන්තර තරඟ සඳහා සිසුන් යොමු කරවීම, පාසල් නව නිපැයුම්කරුවන්ට ජේටන්ට් බලපත්‍ර ලබා ගැනීමට යොමු කරවීම හා ඒවා වාණිජකරණය කිරීම වැනි කාර්යයන්ගේ ප්‍රගතිය සතුටුදායක මට්ටමක නොවීය.

නව නිපැයුම් ආරක්ෂා කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ දී ලබා දී තිබූ ජේටන්ට් බලපත්‍ර අලුත් කිරීම සඳහා යොමු කිරීම ඉතා අඩු මට්ටමක පැවතීම, ජේටන්ට් බලපත්‍ර සඳහා වූ අයදුම්පත් පරීක්ෂා කිරීමේ ප්‍රමාදය, දත්ත පරිගණක දත්ත පද්ධතියට ඇතුළත් කිරීමේ කටයුතුවල ප්‍රමාදය හා ජේටන්ට් බලපත්‍ර අයදුම්කරුවන්

සඳහා නිසි උපදේශන සේවාවන් නොතිබීම වැනි කරුණු නිසා ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික බුද්ධිමය දේපල කාර්යාලය මගින් නව නිපැයුම්කරුවන් වෙනුවෙන් සැලසෙන සේවාව සතුටුදායක නොවීය. ජේටන්ට් බලපත්‍රය ලබා දීමේ ක්‍රියාවලියේ දී අදාල කටයුතු සඳහා ප්‍රමාණවත් කාර්යමණ්ඩලයක් නොවූ බව ද නිරීක්ෂණය විය.

නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ නව නිපැයුම් ජාතික ආර්ථිකයට ඵලදායීව යොදාගැනීම වෙනුවෙන් ඒ සඳහා කටයුතු කරන රාජ්‍ය ආයතනවල මැදිහත්වීම ප්‍රමාණවත් පරිදි විය යුතු බව හා විශේෂයෙන් පාසල් අධ්‍යාපනය මගින් නව නිපැයුම්කරුවන් බිහිවීමේ පසුබිමක් පාසල්වල ඇති කිරීම මූලික අවශ්‍යතාවයක් බව නිරීක්ෂණය වේ. ඒ අනුව, නව නිපැයුම්කරුවන් බිහිකිරීමට අවශ්‍ය මූලික පියවරයන් හඳුනා ගැනීම, ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නව නිපැයුම්කරුවන් හඳුනා ගැනීම හා එම නිපැයුම් සඳහා දිරිගැන්වීම සිදු කිරීම මගින් මෙම නිර්මාණ ජාතික ආර්ථිකයට ඵලදායී ලෙස යොදාගැනීමට හැකි වේ.

2. පසුබිම

2.1 හැඳින්වීම

ආර්ථික දියුණුවක් කරා යන වේගවත් ගමනේදී ශ්‍රී ලංකාව තුළ නව නිපැයුම් පිළිබඳව පිබිදීමක් ඇති වකවානුවක් බිහි වී ඇත. විවිධ ජනමාධ්‍ය ආයතන මගින් ද නව නිපැයුම් සහ නව නිපැයුම්කරුවන් හඳුන්වාදීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරමින් පවතින අතර විවිධ මට්ටමේ නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ නව නිපැයුම් බිහිකිරීමේ උනන්දුව වැඩි වෙමින් පවතී. එය රටක සංවර්ධන ක්‍රියාවලියට සුබ ලකුණක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත.

නව නිපැයුමක් යනු තාක්ෂණ ක්ෂේත්‍රයෙහි නිශ්චිත ගැටලුවක් විසඳීමේදී උපකාරී වන නව නිපැයුම්කරුවකුගේ ප්‍රායෝගික සංකල්පයක් ලෙස අර්ථ දැක්වේ. නව නිපැයුම් ආරක්ෂා කිරීම යටතේ ඒ සඳහා ලබාදෙන ජේටන්ට් බලපත්‍ර මගින් නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ නිර්මාණශීලීත්වය පිළිගැනීම හා නව නිපැයුමෙන් ප්‍රතිලාභ ලැබීමේ අයිතිය තහවුරු කරනු ලැබේ. ජේටන්ට් බලපත්‍රයක් යනු නව නිපැයුම්කරුවකුට තම නව නිපැයුම් සඳහා තනි අයිතිය වර්ෂ විස්සකට සීමාකර ලබාදෙමින් රජය විසින් නිකුත් කරනු ලබන බලපත්‍රයකි. ශ්‍රී ලාංකික නව නිපැයුම්කරුවකුට තම නව නිපැයුම් සඳහා ජේටන්ට් බලපත්‍රයක් විදේශවලදී ද ලබා ගැනීමේ හැකියාව තිබේ.

යම් රටක නිර්මාණශීලීත්ව සිටියද, එම නිර්මාණවලින් ප්‍රතිඵල ලබා නොගන්නේ නම්, එය රටට මහත් අහාගායකි. නව නිපැයුම් සම්බන්ධව වර්තමානයේ මෙවැනි පිබිදීමක් ඇති අවස්ථාවේදී, ඒවා රටේ ආර්ථික සංවර්ධන ඉලක්ක ලඟාකර ගැනීමට ඵලදායී ලෙස යොදා ගැනීම මගින් රටේ සංවර්ධනයට නව නිපැයුම් දායක කරවීමට හැකියාව ඇත.

නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ නිර්මාණ බිහිවූ පමණින් හෝ ඇගයීමට ලක් වූ පමණින් රටක ආර්ථික දියුණුවක් අපේක්ෂා කළ නොහැකි අතර එම නිපැයුම් නිසියාකාරව රටේ ආර්ථිකයට දායක කර ගැනීම අනිවාර්ය වේ. මේ අනුව නව නිපැයුමක් එළි දැක්වූ පසු ඒ සඳහා ජේටන්ට් බලපත්‍රයක් ලබා ගැනීම, නව නිපැයුම් ප්‍රවර්ධනය කිරීම, තාක්ෂණ පැවරුම්, නිෂ්පාදනය හා අලෙවිය ආදී පියවර රාශියක් අනුගමනය කළයුතු වේ.

ශ්‍රී ලංකා නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ කොමිසම, ශ්‍රී ලාංකික නව නිපැයුම් ප්‍රවර්ධනය හා දිරිගැන්වීම උදෙසා 1979 අංක 53 දරන ශ්‍රී ලංකා නව නිපැයුම්කරුවන් දිරිගැන්වීමේ පනතින් ස්ථාපිත කරන ලද ආයතනයකි. ආරම්භයේදී වෙළඳ අමාත්‍යාංශය යටතේ ජාතික බුද්ධිමය දේපල කාර්යාලයට සමාන්තර ආයතනයක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වී තිබුණි. වර්තමානයේදී ශ්‍රී ලංකා නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ කොමිසම විද්‍යා තාක්ෂණ හා පර්යේෂණ අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක වේ. 2003 අංක 36 දරන බුද්ධිමය දේපල පනත මගින් ශ්‍රී ලංකා බුද්ධිමය දේපල ක්‍රමය පාලනය වන අතර ඒ යටතේ පිහිටුවා ඇති ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික බුද්ධිමය දේපල කාර්යාලය මගින් ජේටන්ට් බලපත්‍ර ලබාදීමේ කටයුතු ක්‍රියාත්මක කර නව නිපැයුම්කරණය කෙරෙහි යොමුවීමේ ප්‍රවණතාවය වැඩිදියුණු කරමින් පවතී.

2.2 විගණනය සඳහා අධිකාර බලය

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී.

2.3 විගණනය සඳහා යොමුවීම

ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික හා දුෂ්කර ප්‍රදේශවල බිහිවූ බාල සහ වැඩිහිටි පුරවැසියන්ගේ නිර්මාණශීලී විභවය විදහා දැක්වීමේ අභිමතාර්ථයෙන්, ජාතික වැදගත්කමක් සහිත ක්ෂේත්‍රයන් තුළ නව නිපැයුම් බිහිකිරීමට නව නිපැයුම්කරුවන් තුළ පෙළඹවීමක් ඇති කිරීමෙන් නව නිපැයුමක් වැඩිදියුණු කර වාණිජකරණය කර රටට ඵලදායී නිෂ්පාදනයන් ලබා ගැනීම, ඒවා නිෂ්පාදනය සඳහා දේශීය අමුද්‍රව්‍ය භාවිතා කිරීම, රැකියා අවස්ථා සැපයීම මගින් රටේ සේවා වියුක්තියට විසඳුමක් සැපයීම හා අවසාන වශයෙන් කර්මාන්තය දියුණු කර ගැනීමෙන් අනතුරුව බදු ගෙවන්නකු ලෙස රටේ ආර්ථිකයට දායකවීම කෙරෙහි ප්‍රවණතාවය වැඩි කිරීම අපේක්ෂා කරනු ලැබේ. මෙහි පරමාර්ථය අනුව කටයුතු කිරීමේදී පසුගිය කාලය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ බිහිවූ නව නිර්මාණකරුවන් බොහෝමයකගේ නිර්මාණ රටේ සංවර්ධනයට දායක කර ගැනීම සතුටුදායක මට්ටමක නොපවතින බව අනාවරණය විය. එවැනි තත්ත්වයක් මත මෙම විගණනයට යොමුවිය.

2.4 විගණන අරමුණ

නව නිපැයුම්කරුවන් බලසම්පන්න කිරීම සහ නව නිපැයුම් අයිතිය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා රජයේ ආයතනවල දායකත්වය ඇගයීම විගණනයේ අරමුණ විය.

2.5 විගණන විෂය පථය

- (අ) නව නිපැයුම්කරුවන් හඳුනාගැනීම, දිරිගැන්වීම හා අදාළ නිපැයුම් වැඩිදියුණු කිරීම මගින් ජාතික ආර්ථිකයට එලදායි නිපැයුමක් බවට පත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කරන රාජ්‍ය ආයතන විසින් අනුගමනය කරන ප්‍රතිපත්තින් හා පරිපාටිගේ එලදායිතාවය පරීක්ෂා කිරීම.
- (ආ) විගණනය සඳහා පවත්නා කාලවේලාවන් හා මානව සම්පත් ප්‍රමාණය මත කාර්යසාධන විගණනයේ ප්‍රමාණය නියැදි පරිපාටි පදනම් කරගෙන සිදු කළ අතර අපගේ විගණන පරීක්ෂණ, ඇගයීමට ලක් වූ නව නිපැයුම්කරුවන්ට පමණක් සීමා කරන ලදී.

3. විස්තරාත්මක විගණන සොයාගැනීම්, ඇගවීම් සහ නිර්දේශ

3.1 ආයතනික කාර්යභාරය

ශ්‍රී ලංකාව තුළ බිහිවන නව නිර්මාණ ඇගයීම හා නව නිර්මාණ බිහි වීමට අවශ්‍ය වූ සුදුසු පරිසරයක් ඇති කිරීම මගින් ජාතික ආර්ථිකයට ලඟා කරගත හැකි ප්‍රතිලාභ අතිමහත්ය. ඕනෑම රටක් සිය ස්ථිර පැවැත්ම සහ සමෘද්ධිය ලඟා කරගෙන ඇත්තේ ස්වනිර්මාණ මගින් යන්න පිළිගත් මතයක්වන අතර නව නිර්මාණ බිහි කිරීමට හා ඒවා දිරිගැන්වීමට සුදුසු පරිසරයක් ඇති කිරීමේදී ඒ සඳහා දායක විය හැකි ආයතනික කාර්යභාරය ඉතා වැදගත්ය.

3.1.1 ශ්‍රී ලංකා නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ කොමිසම

ශ්‍රී ලංකා නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ කොමිසම ශ්‍රී ලාංකික නව නිපැයුම් දිරිගැන්වීම උදෙසා 1979 අංක 53 දරන ශ්‍රී ලංකා නව නිපැයුම්කරුවන් දිරිගැන්වීමේ පනතින් ස්ථාපිත කරන ලද සංස්ථාවක් වන අතර නව නිපැයුම්කරුවන් දිරිගැන්වීමේ අරමුණින් විවිධ කාර්යයන් සිදු කරණු ලබයි. මේ සම්බන්ධයෙන් පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) වර්ෂ 2013 – 2015 උපාය මාර්ගික සැලැස්ම අනුව 2013 හා 2014 වර්ෂවල සිදු කිරීමට ඉලක්කගත දැනුවත් කිරීමේ සම්මන්ත්‍රණ සංඛ්‍යාවන් පිළිවෙලින් 10 ක් හා 15ක් වූ අතර, තත්‍ය වශයෙන් පැවැත්වූ සම්මන්ත්‍රණ සංඛ්‍යාව පිළිවෙලින් 4 ක් හා 5 ක් විය. තත්‍ය තත්ත්වය ඉලක්ක සමග සැසඳීමේදී අදාල ඉලක්කයන් වෙත ළඟා වී නොතිබුණි.
- (ආ) ශ්‍රී ලංකා නව නිපැයුම්කරුවන් දිරි ගැන්වීමේ පනතේ 11 (1) (ඵ) උපවගන්තිය පරිදි පර්යේෂණ සහ පොදුවේ විද්‍යාව පිළිබඳව තොරතුරු පළ කිරීම සහ පතළ කර හැරීම කොමිසමේ කර්තව්‍යයකි. කොමිසමේ වර්ෂ 2012, 2013 හා 2014 කාර්යසාධන වාර්තාවලට අනුව එවැනි කාර්යයන් සිදුකර නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ඇ) පනතේ 11 (1) (ඒ) උපවගන්තිය පරිදි නව නිපැයුම්කරුවන් අතර අදහස් හුවමාරු කර ගැනීම සඳහා මාසික රැස්වීම් නීතිපතා පැවැත්විය යුතු වුවද එවැනි රැස්වීම් පැවැත්වීමට කටයුතු කර නොතිබූ බව කොමිසමේ වර්ෂ 2012, 2013 හා 2014 කාර්යසාධන වාර්තාවලට අනුව තහවුරු විය.

ඇඟවීම

නව නිපැයුම්කරුවන් දිරිගැන්වීමේ කාර්යයන් ඉලක්කගත තත්ත්වයන්ට ලඟාවීමට නොහැකි වීම නිසා නව නිපැයුම්කරුවන් වෙනුවෙන් ඉටු කළයුතු වැඩසටහන් සාර්ථක නොවීම.

නිර්දේශ

- i. නව නිපැයුම්කරුවන් දැනුවත් කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් වැඩසටහන් පැවැත්වීම.
- ii. කොමිසමේ වෙබ් අඩවිය, විද්‍යුත් හා මුද්‍රිත මාධ්‍ය මගින් නව නිපැයුම්කරුවන්, පර්යේෂණ සහ පොදුවේ විද්‍යාව පිළිබඳව තොරතුරු පළ කිරීම.
- iii. මාසික රැස්වීම් නිතිපතා පවත්වා නව නිපැයුම්කරුවන් අතර අදහස් හුවමාරු කර ගැනීම සඳහා අවස්ථාව සැලසීම.

3.1.2 ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික බුද්ධිමය දේපළ කාර්යාලය

2003 අංක 36 දරන බුද්ධිමය දේපළ පනත යටතේ පිහිටුවන ලද ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික බුද්ධිමය දේපළ කාර්යාලයට බුද්ධිමය දේපළ පද්ධතිය සහ පරිපාලනය සම්බන්ධ බලය පැවරී ඇත. ජාතික බුද්ධිමය දේපළ කාර්යාලය පිහිටුවීමේ අරමුණු අතර ජාතියේ නිර්මාණශීලීත්වය ප්‍රවර්ධනය කිරීම, වෙළඳාමට පහසුකම් සැලසීම සහ දැනුම මුල් කරගත් ගෝලීය ක්‍රියාකාරීත්වයට ජාතික ආර්ථිකය ඒකාබද්ධ කිරීම යන කරුණු වැදගත් වේ. ඒ සඳහා නව නිපැයුම් ආරක්ෂා කිරීමට ජේටන්ට් බලපත්‍ර ලියාපදිංචි කිරීම සහ පරිපාලනය කිරීමේ කටයුතු ඇතුළත් වේ.

නව නිපැයුමක් රටේ ආර්ථික සංවර්ධනයට දායක කර ගැනීම සඳහා එය දේශීය හා විදේශීය වෙළඳපොළේ අලෙවි කිරීමේදී නව නිපැයුමේ ආරක්ෂාව ඉතා වැදගත් වන බැවින් ජේටන්ට් බලපත්‍ර ඉතා කඩිනමින් ලබාගැනීමට නව නිපැයුම්කරු උත්සුක වේ. මේ සම්බන්ධ නිරීක්ෂණයන් පහත පරිදි විය.

(අ) ලැබී තිබූ අයදුම්පත් පිළිබඳ අදාළ කටයුතු සිදු කිරීම

ජේටන්ට් බලපත්‍රයක් ප්‍රදානය කිරීම සඳහා වූ ඉල්ලුම් පත්‍රයක් නියමිත ආකෘතිය අනුව අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් වෙත ඉදිරිපත් කළ පසු 2003 අංක 36 දරන බුද්ධිමය දේපළ පනතේ 78 (1) උපවගන්තියේ නියමයන් සම්පූර්ණ කළ අවස්ථාවකදී ජේටන්ට් බලපත්‍රය ප්‍රදානය කර අප්‍රමාදව ජේටන්ට් බලපත්‍ර ලේඛනයෙහි අදාළ විස්තර සටහන් කර ජේටන්ට් බලපත්‍ර සහතිකය අදාළ ලියවිලිවල පිටපතක් ද සමඟ ඉල්ලුම්කරු වෙත නිකුත් කළ යුතුය. ජේටන්ට් බලපත්‍රයක වලංගු කාලය එහි ලියාපදිංචි වීම සඳහා ඉල්ලුම් පත්‍රය ගොනු කළ දින සිට විසි අවුරුද්දකට පසු අවසන් විය යුතුය. ඉහත පනතේ 77 වන වගන්තිය ප්‍රකාර ඉල්ලුම් පත්‍රය ලැබුණු දිනය, ඉල්ලුම් පත්‍රය ගොනු කිරීමේ දිනය ලෙස සැලකේ.

යම් අයදුම්පතක් ඉදිරිපත් කළ පසු ඒ පිළිබඳ අදාළ කටයුතු කඩිනමින් සිදුකළ යුතුය. නමුත් එලෙස ලැබී තිබූ ඉල්ලුම්පත්වලින් වසර 2කට අධික කාලයක සිට මන්දගාමීව කටයුතු සිදුකෙරෙමින් පවතින ඉල්ලුම්පත් 658 ක් පිළිබඳ තොරතුරු අනාවරණය වූ අතර වසර 10 ට වැඩි ප්‍රමාද කාලයක් සහිත ඉල්ලුම්පත් 195 ක් තිබුණි. එම ඉල්ලුම්පත් අතරින් වර්ෂ 2010 හා 2012 අතර ලැබුණු ඉල්ලුම්පත් 22 ක් පිළිබඳ කිසිදු කටයුත්තක් සිදුකර නොමැති බව නිරීක්ෂණය වූ අතර එවැනි ප්‍රමාදයකට බලපෑ සාධාරණ හේතූද ඉදිරිපත් නොවූණි.

(ආ) ඉල්ලුම්පත්වල තිබිය හැකි අඩුපාඩු සම්බන්ධව කටයුතු කිරීම.

ජේටන්ට බලපත්‍ර සඳහා ඉල්ලුම් කිරීමේදී ඉදිරිපත් කරන ඉල්ලුම්පත්‍රවල අඩුපාඩු පැවතිය හොත් ඒ පිළිබඳ ඉල්ලුම්කරුට වහාම දන්වා යැවීමට කටයුතු කළයුතු වේ. 2003 අංක 36 දරන බුද්ධිමය දේපළ පනතේ 77 (2) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව 77 (1) වන උප වගන්තියේ විධි විධාන අනුව ක්‍රියාකර නොමැති බව ඉල්ලුම් පත්‍රය ලැබුණු අවස්ථාවේදී අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාට පෙනී ගියහොත්, අවශ්‍ය නිවැරදි කිරීම් ඉල්ලීමේ දින සිට මාස 3 ක කලාසීමාවක් ඇතුළත ගොනු කරන ලෙස ඔහු විසින් ඉල්ලුම්කරුගෙන් ඉල්ලා සිටිය යුතුය.

ඒ අනුව ඉල්ලුම්පත්‍රයේ අඩුපාඩු දන්වා යැවීමට වසර 5 ක් හා වසර 11ක් අතර කාල පරාසයක වූ අධික කාලයක් ගත කළ අවස්ථා 20 ක් නිරීක්ෂණය වූ අතර එම අඩුපාඩු දන්වා යවන ලද ඉල්ලුම් පත්‍ර වෙනුවෙන් 2015 පෙබරවාරි 27 දින වන විටත් කිසිදු කටයුත්තක් සිදුවී නොතිබුණි.

තවද යම් ඉල්ලුම් පත්‍රයක අඩුපාඩු වෙනොත් එය පරීක්ෂා කර කඩිනමින් අයදුම්කරු වෙත දන්වා යැවීමට කටයුතු කළයුතු වුවද එසේ අඩුපාඩු සහිත ඉල්ලුම්පත් 22 ක් සඳහා ඒවා ප්‍රතික්ෂේප කර ඇති බව ඉල්ලුම්කරුවන්ට දන්වා යැවීමට ඉල්ලුම්පත ගොනුකළ දින සිට එක් වසරක සිට වසර 04 දක්වා වූ අධික කාලයක් ගත කර තිබූ අවස්ථා නිරීක්ෂණය විය.

(ඇ) ජේටන්ට බලපත්‍රය ලියාපදිංචිය අලුත් කිරීම

2003 අංක 36 දරන බුද්ධිමය දේපළ පනතේ 83 (2) වගන්තිය පරිදි ජේටන්ට බලපත්‍රයක් එහි වලංගු කාල සීමාව තුළ බලාත්මකව තබාගැනීමට එය ප්‍රදානය කරන ලද දින සිට දෙවන අවුරුද්ද ඉකුත් වූ විට නියමිත වාර්ෂික ගාස්තුව බලපත්‍ර ලාභියා විසින් ගෙවිය යුතු අතර පසුව වසරින් වසර එලෙස ලියාපදිංචිය අලුත් කළ යුතුවේ. 2012 වර්ෂය වනවිට නව නිපැයුම් 3,398 ක සංඛ්‍යාවක් සඳහා ජේටන්ට බලපත්‍ර ලබාදී තිබුණු අතර නැවත අලුත් කිරීම් කර තිබුණේ 518 ක සංඛ්‍යාවක් පමණි. ඒ අනුව ජේටන්ට බලපත්‍රයක් අලුත් කිරීමේ ප්‍රතිශතය සියයට 15 ක් දක්වා අඩු ප්‍රතිශතයක් බව නිරීක්ෂණය විය.

(ඇ) සේවක මණ්ඩල කළමනාකරණය

ජේටන්ට අයදුම්පත් පරීක්ෂා කිරීම සඳහා අවශ්‍ය තාක්ෂණික දැනුමෙන් යුතු ප්‍රමාණවත් කාර්ය මණ්ඩලයක් ජේටන්ට අංශය වෙත අනුයුක්ත කර නොතිබූ අතර 2015 පෙබරවාරි මාසය වන විට පරීක්ෂා කළ යුතුව තිබූ ලිපි ගොනු 1242 ක ප්‍රමාණයක් ගොඩගැසී තිබුණි. තවද නැවත අලුත් කිරීම සඳහා ලිපිගොනු 518 ක් ද තිබුණි. මේ සම්බන්ධව පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- i. ජේටන්ට අංශයේ බුද්ධිමය දේපළ තාක්ෂණ සහකාර නිලධාරිනියක සහ සංවර්ධන සහකාර නිලධාරියෙකු පමණක් සේවයේ යෙදී සිටි බැවින් ආයතනය වෙත ලැබෙන ඉල්ලුම්පත් පරීක්ෂා කිරීම සඳහා වූ කාර්ය මණ්ඩලය ප්‍රමාණවත් නොවුණු බව නිරීක්ෂණය විය.
- ii. බුද්ධිමය දේපළ තාක්ෂණ සහකාර නිලධාරීන්ට ජේටන්ට බලපත්‍ර පරීක්ෂා කර වාර්තා සැකසීම සඳහා පුහුණුවක් ලැබී නොතිබූ අතර එය ජේටන්ට අංශයේ කාර්යසාධනයට අහිතකර ලෙස බලපා තිබුණි.

පරීක්ෂා කළයුතු ලිපිගොනු ප්‍රමාණය අධිකවූ බැවින් සහ දැනට සිටින කාර්ය මණ්ඩලය ප්‍රමාණවත් නොවන බැවින් වරින් වර කොන්ත්‍රාත් පදනම හා අභ්‍යාසලාභී පදනම මත තාවකාලික කාර්ය මණ්ඩලයක් යොදවා ගෙන තිබුණි. බුද්ධිමය දේපළ ආරක්ෂා කිරීම සඳහා කාර්යාලයේ තොරතුරුවල රහස්‍යභාවය සුරැකීම ද ඉතා වැදගත් වන බැවින් මෙලෙස තාවකාලික කාර්ය මණ්ඩලයක් යොදා ගැනීම කිසිසේත් යෝග්‍ය නොවන බවද නිරීක්ෂණය විය.

(ඉ) ජේටන්ට දත්ත පද්ධතිය

මේ සම්බන්ධ පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- i. බුද්ධිමය දේපළ හා සම්බන්ධිත සේවා ස්වයංක්‍රීයකරණයේදී ජාතික බුද්ධිමය දේපළ කාර්යාලයේ දත්ත, පරිගණක දත්ත පද්ධතියකට ඇතුළත් කරමින් තිබුණ ද එය සම්පූර්ණ වී නොතිබුණි.
- ii. බුද්ධිමය දේපළ දැනුම වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා ආයතනයේ වෙබ් අඩවිය ලෝක බුද්ධිමය දේපළ සංවිධානය සමඟ සම්බන්ධ වී ඇති නමුත් ජාතික බුද්ධිමය දේපළ කාර්යාලයේ ජේටන්ට දත්ත පද්ධතිය අන්තර්ජාලය හා සම්බන්ධ වී නොතිබුණි.

(ඊ) නව නිපැයුම්කරුවන්ට උපදේශන සේවා සැපයීම

මේ සම්බන්ධව පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

i. තාක්ෂණ හා නව නිපැයුම්කරණ සහයෝගීතා මධ්‍යස්ථාන

නව නිර්මාණකරණයේ ප්‍රතිඵල ප්‍රාදේශීය මට්ටමට ගෙනයාම දිරිගැන්වීම සඳහා ලෝක බුද්ධිමය දේපළ සංවිධානය හඳුන්වාදී ඇති තාක්ෂණ හා නව නිපැයුම්කරණ සහයෝගීතා මධ්‍යස්ථාන මුල් අවස්ථාවේදී කර්මාන්ත හා වාණිජ කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ ප්‍රාදේශීය සේවා මධ්‍යස්ථාන ආශ්‍රිතව පිහිටුවීමට යෝජනා වී තිබුණි. දෙවනුව මෙම මධ්‍යස්ථාන විශ්ව විද්‍යාල, නැතෝ තාක්ෂණ ආයතනය හා නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ කොමිසම ආදී ආයතන ආශ්‍රිතව පිහිටුවීමට වර්ෂ 2013 සිට 2015 දක්වා වූ කාල පරිච්ඡේදයේදී සැලසුම් කර තිබුණ ද 2016 වර්ෂයේදී මධ්‍යස්ථාන 08 ක් පමණක් ආරම්භ කර තිබුණි.

ii. දත්ත පද්ධතියට ඇතුළත් කිරීම සඳහා ජේටන්ට අයදුම්පත සමඟ අවශ්‍යකරන ලියවිලි ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් සකස්කරදීම අවශ්‍ය වන අතර එම ලියවිලි සකස් කිරීම සඳහා විශේෂ උපදේශනයක් ද අවශ්‍ය වේ. කාර්යාලයෙන් නව නිපැයුම්කරුවන්ට එවැනි උපදේශන සේවාවක් සපයනු නොලබන බැවින් ඉදිරිපත්වන සම්පූර්ණ හා නිවැරදි ජේටන්ට අයදුම්පත් සංඛ්‍යාව අවම සංඛ්‍යාවක් විය.

(උ) ලියාපදිංචි අනුනියෝජිතයෝ

නව නිපැයුම්කරුවකු ජේටන්ට බලපත්‍රයක් සඳහා ඉල්ලුම් කිරීමේදී අනුනියෝජිතයෙකු හරහාද ඉදිරිපත් කළ හැකිය. ජාතික බුද්ධිමය දේපළ කාර්යාලයේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාට 2003 අංක 36 දරන බුද්ධිමය දේපළ පනතේ 175 වගන්තිය පරිදි අනුනියෝජිතයන් ලියාපදිංචිකර ගත හැකි අතර එම ලියාපදිංචිය වසර 3කට සීමා වන බැවින් නියමිත ගාස්තුවක් ගෙවීම මත අනුක්‍රමික අවුරුදු 3ක කාලයක් සඳහා අලුත් කරනු ලබයි. මෙලෙස 2012, 2013 හා 2014 (2014 සැප්තැම්බර් 15 දක්වා) වර්ෂවලදී අනු නියෝජිතයෝ පිළිවෙලින් 38 ක්, 42 ක් හා 23ක් ලියාපදිංචිකර තිබුණි. ඒ සම්බන්ධව පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

i. 2006 මැයි 17 දිනැති අංක 1445/10 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රයේ ඵල කරන ලද නිවේදනය ප්‍රකාර අනුනියෝජිතයන් බඳවා ගැනීම සහ ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා වූ විභාගයක් තමන් විසින්ම හෝ ශ්‍රී ලංකා නීති විද්‍යාලයේ හෝ ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන පරිපාලන ආයතනයේ සහයෙන් හෝ පැවැත්වීමට අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාට හැකියාව ඇත. එසේ වුවද අනුනියෝජිතයන් ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා හෝ බඳවා ගැනීම සඳහා හෝ මෙම විභාගය පැවැත්වීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

- ii. පනතේ 175 වන වගන්තිය පරිදි ශ්‍රී ලංකාවේ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ නීතිඥවරයන් අනුනියෝජිතයන් ලෙස පත්වන අතර ඔවුන් විසින් ජේටන්ට අයදුම්කරුවන් ගෙන් අයකළ යුතු ගාස්තු පිළිබඳ විධිවිධාන පනවා නොතිබූ බැවින් විවිධ වූ ගාස්තු ප්‍රමාණයන් අයකිරීමට හැකිවී තිබුණි.

ඇඟවීම

- i. ජේටන්ට බලපත්‍ර ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා අධික කාලයක් ගතවීමෙන් නවනිපැයුම්කරුවන්ට ජේටන්ට බලපත්‍ර පිළිබඳ විශ්වාසය හා නව නිපැයුම් වාණිජකරණයේදී ජේටන්ට බලපත්‍රයේ ඇති වැදගත්කම අඩුවී තිබීම.
- ii. නව නීති රීති සකස් කිරීම, ජේටන්ට බලපත්‍ර ලියාපදිංචි කිරීම, පරිගණකගත කිරීම, තාක්ෂණ හා නව නිපැයුම්කරණ සහයෝගිතා මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවීම, සුදුසු නිලධාරීන් බඳවා නොගැනීම හා අනුනියෝජන කටයුතු විධිමත් නොවීම යන කටයුතු පරිපූර්ණ මට්ටමක නොතිබීම නිසා නවනිපැයුම්කරුවන්ට කාර්යක්ෂම සේවාවක් නොලැබීම.

නිර්දේශ

- i. ජේටන්ට අංශයට ප්‍රමාණවත් පරිදි නියමිත සුදුසුකම් සහිත නිලධාරීන් බඳවා ගැනීම සහ කාර්මික සැලසුම් හා වෙළඳ ලකුණු අංශවල සිටින ජේටන්ට බලපත්‍ර පිළිබඳ විදේශ පුහුණුව ලැබූ නිලධාරීන් තාවකාලිකව ජේටන්ට අංශයෙහි යොදවා ප්‍රමාද වී ඇති අයදුම්පත්වල කටයුතු අවසන් කිරීම.
- ii. ජේටන්ට අයදුම්කරුවන්ට ප්‍රමාණවත් උපදේශන සේවාවක් හා භාෂා පරිවර්තන සේවා සැපයීමට කටයුතු කිරීම.
- iii. තාක්ෂණ හා නව නිපැයුම්කරණ සහයෝගිතා මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවීම කඩිනම් කර සුදුසුකම් ඇති නිලධාරීන් පත්කිරීම.
- iv. ජාතික බුද්ධිමය දේපළ කාර්යාලයේ දත්ත අන්තර්ජාලය හා සම්බන්ධ කිරීම හා ජේටන්ට දත්ත පූර්ණ වශයෙන් පරිගණකගත කිරීම.
- v. අනුනියෝජිතයන් බඳවා ගැනීමේ තරඟ විභාගය පවත්වා තාක්ෂණික දැනුම ඇති අනුනියෝජිතයන් බඳවා ගැනීමට කටයුතු කිරීම.
- vi. ලියාපදිංචි අනුනියෝජිතයන් විසින් නව නිපැයුම්කරුවන්ගෙන් අය කරන ගාස්තු සම්බන්ධව විධි විධාන පැනවීම හා සහනදායී ගාස්තු නියම කිරීම.

3.2 නව නිපැයුම්කරුවන්ට සැපයෙන විවිධ වූ ආධාර

3.2.1 නව නිපැයුම්කරුවන් සඳහා මුදල් ආධාර ලබා දීම

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

(අ) ශ්‍රී ලංකා නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ අරමුදල

1979 අංක 53 දරන ශ්‍රී ලංකා නව නිපැයුම්කරුවන් දිරිගැන්වීමේ පනතේ 11 (1) (ආ) උපවගන්තිය පරිදි නව නිපැයුම්කරුවන් වෙත සිය නිර්මාණය වෙනුවෙන් ජේටන්ට් බලපත්‍ර නිකුත් කරන ලද නව නිපැයුම් හෝ ජේටන්ට් බලපත්‍ර ලබාගැනීම සඳහා ඉදිරිපත් කර ඇති නව නිපැයුම් හෝ එම නිර්මාණ වැඩි දියුණු කිරීම හා නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා මුදල් ආධාර ලබාදීම මඟින් එම නිර්මාණකරුවන්ව තව තවත් උනන්දු කරවිය යුතුවේ. මෙම පරමාර්ථය සහිතව ආරම්භ කරන ලද මෙම අරමුදලේ 2013 වර්ෂයේ ආරම්භක ශේෂය රු.2,543,450 ක් වූ අතර එම වර්ෂයේ තාක්ෂණ හා පර්යේෂණ අමාත්‍යාංශයෙන් විද්‍යා තාක්ෂණික සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ රු.3,500,000 ප්‍රතිපාදන ලබාදී තිබුණි. නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ නව නිපැයුම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා එම වර්ෂයේදී අරමුදල මඟින් 2,041,629ක වියදම් දරා තිබුණි. 2013 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශ්‍රී ලංකා නව නිපැයුම් අරමුදලේ ඉතිරි ශේෂය රු.4,001,821ක් වූ අතර 2014 වර්ෂය සඳහා අමාත්‍යාංශය විසින් රු.8,000,000 ක් ප්‍රතිපාදන ලබාදී තිබුණි. ඒ අනුව 2014 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට රු.10,484,297 ක මුදලක් ඉතිරි වී තිබූ බැවින් නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ නව නිපැයුම් වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා පූර්ණ වශයෙන් මෙම අරමුදල උපයෝජනය කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ආ) නව නිපැයුම්කරුවන් සඳහා මූල්‍යාධාර දීම

2013 සහ 2014 වර්ෂවල නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ කොමිසම නව නිපැයුම් ප්‍රවර්ධනය සඳහා අරමුදල් ප්‍රදානය කිරීමේ වැඩසටහන යටතේ මූල්‍යාධාර ඉල්ලුම්කරුවන් 40 දෙනෙකුගෙන් තෝරාගත් අටදෙනෙකුට පමණක් පහත පරිදි මූල්‍යාධාර ලෙස රු.2,937,176 ක් ලබා දී තිබුණි.

නව නිපැයුම	ලබාදුන් මූල්‍යාධාරය
-----	-----
	රු.
කාබනික පලිබෝධනාශකය	240,000
රටකපු කපන යන්ත්‍රය	50,000
කාබනික පොහොර	1,062,200
මිනිස් අවයව ක්‍රියාකාරිත්වය	100,000
පැහැදිලි කරන ආකෘතිය	

ඉරටු පිරිසිදු කිරීමේ යන්ත්‍රය	25,000
එෂු කපන යන්ත්‍රය	50,000
ආබාධිතයින් සඳහා උපකරණ	1,209,976
පරිසර හිතකාමී ළමා ක්‍රීඩා උපකරණ	200,000

	<u>2,937,176</u>

පාසල් නව නිපැයුම්කරුවකුගේ රට කපු කපන යන්ත්‍රය

(ඇ) නව නිපැයුම්කරුවන්ට ණය පහසුකම් සලසා දීම

1979 අංක 53 දරන ශ්‍රී ලංකා නව නිපැයුම්කරුවන් දිරිගැන්වීමේ පනතේ 11(1) (ඇ) උපවගන්තිය පරිදි නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ නිපැයුම් වැඩි දියුණු කිරීමට හා ව්‍යාප්ත කිරීමට ඔවුන්ගේ ජේටන්ට් අයිතිය පමණක් ඇපයට තබාගෙන, දීර්ඝකාලීන ණය ලබා දීමට රජයේ ණය දෙන ආයතනවලට හැකිවන පරිදි, ශ්‍රී ලංකාවට වැඩිදායක නව නිපැයුම් පිළිබඳව එම ආයතනවලට අවශ්‍ය නිර්දේශ ලබාදීම කොමිසමේ කර්තව්‍යයක් වේ. මෙහිදී නව නිපැයුම්කරුවන්ට ලබා දිය යුතු ණය මුදලේ වටිනාකම, කොමිසම විසින් තීරණය කළ යුතුය. මේ සම්බන්ධ නිරීක්ෂණයන් පහත පරිදි විය.

- i. 2012 වර්ෂයට පෙර වර්ෂවල සිට කොමිසම විසින් නව නිපැයුම්කරුවන්ට ණය මුදල් ලබාදී තිබුණි. එම ණය මුදල් නව නිපැයුම් වාණිජකරනයෙන් පසු ලැබෙන ප්‍රතිලාභයෙන් ආපසු ගෙවිය යුතු වුවත් එය නව නිපැයුම්කරුවන් විසින් පැහැර හැරීම නිසා තවදුරටත් ණය ලබා දීම නතර කර තිබුණි. අනතුරුව නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ කොමිෂන් සභාව විසින් පනතේ 22 (1) වගන්තිය පරිදි ශ්‍රී ලංකා නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ අරමුදල ආරම්භ කර නව නිපැයුම් වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා මූල්‍ය ආධාර ලබා දී තිබුණි. මේ පිළිබඳව වැඩිදුර විස්තර 3.2.1 (ආ) ඡේදයේ දක්වා ඇත.

- ii. 2012 හා 2013 වර්ෂවල පවත්වන ලද සහසක් නිමැවුම් ප්‍රදර්ශනයේදී ඇගයීමට ලක් කරන ලද නව නිපැයුම්කරුවන් තිස් දෙනෙකුට ඒ පිළිබඳ ඔවුන්ගේ අදහස් ලබා ගැනීම සඳහා යවන ලද ප්‍රශ්නාවලිට ලබා දී ඇති පිළිතුරු අනුව නව නිපැයුම් තවදුරටත් වැඩිදියුණු කිරීමට හා නිෂ්පාදනය කර අලෙවි කිරීමට නව නිපැයුම්කරුවන්ට මූල්‍ය ආධාර අවශ්‍ය ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

ඇඟවීම

නව නිපැයුම්කරුවන්ට තම නව නිපැයුම වැඩිදියුණු කර ගැනීමට හා ඒවා වාණිජකරණය කිරීමට ප්‍රමාණවත් මූල්‍යමය හැකියාවක් නැති බැවින් නව නිපැයුම් ජාතික ආර්ථිකයට දායක කර ගැනීමට නොහැකි වීම.

නිර්දේශ

- i. නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ නිපැයුම් වානිජකරණය කිරීම සඳහා දිගු කාලීන මූල්‍ය සහයන් ලබා දිය යුතු අතර ශ්‍රී ලංකා නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ අරමුදල පුර්ණව උපයෝජනය කිරීම.
- ii. මූල්‍ය සහාය ලබා දීමෙන් පසුව ද අදාළ නව නිර්මාණකරුවන් පිළිබඳ විධිමත් පසු විපරම් ක්‍රියාවලියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම.

3.2.2 නව නිපැයුම්කරුවන්ට තාක්ෂණික ආධාර දීම

1979 අංක 53 දරන ශ්‍රී ලංකා නව නිපැයුම්කරුවන් දිරි ගැන්වීමේ පනතට අනුව නව නිර්මාණයන් සඳහා අවශ්‍ය පර්යේෂණාගාර පහසුකම් හා අනෙකුත් තාක්ෂණික පහසුකම් ලබාදීම කොමිසමේ කර්තව්‍යක් වේ. මේ සම්බන්ධයෙන් නිරීක්ෂණ පහත පරිදි විය.

(අ) තාක්ෂණ සහාය ඉල්ලීම් සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියා කිරීම

කොමිසම වෙත නව නිපැයුම්කරුවන් තමන්ගේ නව නිපැයුම් වැඩි දියුණු කිරීමට තාක්ෂණ සහාය ඉල්ලීම් 06 ක් සඳහා ලිපි මඟින් අදාළ ආයතනවලට යොමු කර තිබුණ ද ඉන් අනතුරුව එම නව නිපැයුම්වලට කුමක් සිදු වූයේදැයි අනාවරණය නොවුණි.

ඉහත සඳහන් පරිදි අදාළ නව නිපැයුම් වෙනුවෙන් වූ මැදිහත්වීම් ප්‍රමාණවත් බවට පිළිගත නොහැකි අතර ඉන් අදාළ නිර්මාණවලට අත් වූ ඉරණම පිළිබඳ පසු විපරම් සිදු කර නොතිබුණි.

(ආ) තව දුරටත් වැඩි දියුණු කළ යුතු නිර්මාණ සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීම

2012 වර්ෂයේ සහසක් නිමැවුම් ප්‍රදර්ශනය සඳහා ඉදිරිපත් කළ නව නිපැයුම් 7 ක් වෙළඳපොලට ඉදිරිපත් කිරීමට හැකි තත්ත්වයේ නිර්මාණ නොවූ බැවින් තවදුරටත්

වැඩිදියුණු කර වෙළඳපොලට සැපයීමෙන් පාරිභෝගිකයන්ගේ මනාපය සහ අවශ්‍යතාවයන් ඉටු කිරීමට සහ නව තාක්ෂණය යොදා භාණ්ඩ නිමැවුම් කර නිෂ්පාදනය කිරීමට අවශ්‍ය වී තිබුණි. එම නිපැයුම් වාණිජ තත්ත්වයට පත් කිරීමට අවශ්‍ය තාක්ෂණ සහාය ලබාගැනීමට ආයතනයක් ඉදිරිපත් නොවීමෙන් එම නව නිපැයුම් වාණිජකරණය වී නොතිබුණි.

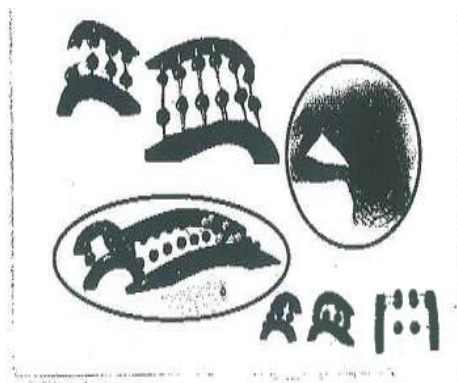
මේ අනුව මෙම විද්‍යාත්මක නව සොයාගැනීම් සියල්ල ඇගයීමට ලක් කර ඇති නමුත් එම නිර්මාණකරුවන් තව දුරටත් දිරිගැන්වීම හෝ එම නිර්මාණ මගින් ඵලදායී නිෂ්පාදනයක් රටට එක් කිරීමට තිබූ අවස්ථාව නිසිලෙස ප්‍රයෝජනයට ගෙන තිබූ බව තහවුරු නොවුණි.

(ඇ) 2012 වර්ෂයේ “සහසක් නිමැවුම්” ප්‍රදර්ශනයේ සම්මානලාභී නව නිපැයුම්කරුවකු විසින් නිර්මාණය කරන ලද කොඳු ඇට පෙල ආශ්‍රිතව හටගන්නා වේදනාව සමනය කිරීම සඳහා භාවිතා කළ හැකි උපකරණයක් සාර්ථක වී තිබුණි. එම උපකරණය තවදුරටත් වැඩිදියුණු කර රෝගීන් සඳහා භාවිතා කළ හැකි බව ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුවේ සහකාර කොමසාරිස් (ශිල්පීය) විසින් යවන ලද අංක 6-1-3-11 දරන හා 2012 නොවැම්බර් 22 දිනැති ලිපියේ සඳහන් කර තිබුණි. තවදුරටත් අවශ්‍ය කොටස් යොදා එම උපකරණය රෝගීන්ට පහසුවෙන් භාවිතා කළ හැකි පරිදි නිපදවා තිබුණද එය වාණිජකරණය කිරීමට හෝ රෝගීන් සඳහා භාවිතා කිරීමට හෝ අවස්ථාවක් ලැබී නොතිබුණි. එම නව නිපැයුම්කරු උපකරණය භාවිතා කරන ක්‍රමය සහ අවශ්‍ය උපදෙස් ලබාදී රෝගීන්ව ක්‍රමානුකූලව සුව කිරීම තමන් විසින්ම කළ යුතු බැවින් රෝගීන් නවත්වා ගැනීමට ස්ථානයක් පිහිටුවීමට ඉඩමක් අවශ්‍ය බවට ඉල්ලීම් කර තිබුණි.

ආයුර්වේද ශික්ෂණ රෝහල හා ආයුර්වේද පරීක්ෂණ ආයතනය වෙත මෙම උපකරණ පිළිබඳව තවදුරටත් සායනික පරීක්ෂාවන් සිදු කිරීමට අවශ්‍ය නිර්දේශ ලබා දීමට යොමුකර ඇති බව සහකාර කොමසාරිස් (ශිල්පීය) විසින් මෙම නිර්මාණකරු වෙත 2013 ජූලි 01 දින තහවුරුකර තිබුණ ද රෝගීන් වෙනුවෙන් මෙම උපකරණය සාර්ථකව යොදා ගැනීමට ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ලැබිය යුතු නිර්දේශයන් 2015 දෙසැම්බර් වන විටත් ලබා දී නොතිබුණි.

පිටි කොන්දුට සහ බේල්ලට සහනය දෙන සෙන්නි ටෙක්® උපකරණය

මෙම විශේෂ උපකරණය මගින් වැරදි ඉටියවීමක සිටීමෙන් බර ඉසිලීමෙන් ඇඳ වැටීමකින් හෝ තැල්මකින් බේල්ලට හෝ කොන්දට ඇතිවන වේදනාව සමනය කරයි. උපකරණයේ බෝල ආධාරයෙන් ස්නායු තෙරපුම් සහ රුධිරවාහිනී තෙරපුම ඉවත් කර වේදනාව සමනය කරයි. ඔබ කළ යුතුව ඇත්තේ විනාඩි 15 - 30 ත් අතර කාලයක් මෙම උපකරණය මත වැහිරී සිටීමය.

(ඇ) ජේටන්ට් බලපත්‍ර ලබා දීමට කෙරෙන මැදිහත්වීම

නව නිපැයුම්කරුවන්ට තාක්ෂණික ආධාර ලබා දීම කොමිසමේ පරමාර්ථයක් වන අතර 1979 අංක 53 දරන ශ්‍රී ලංකා නව නිපැයුම්කරුවන් දිරිගැන්වීමේ පනතේ 11 (1) (අ) උපවගන්තිය ප්‍රකාර කොමිසම තීරණය කරනු ලබන නියමයන්ට හා කොන්දේසිවලට යටත්ව, නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ නව නිපැයුම් සඳහා ජේටන්ට් බලපත්‍ර නිකුත් කළ හැකි දැයි තීරණය කිරීම පිණිස ඒවා පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසු එම නව නිපැයුම්කරුවන්ට තාක්ෂණික ආධාර ලබා දීම සහ ජේටන්ට් බලපත්‍ර ලබාගැනීම සඳහා වූ ඉල්ලුම්පත්‍ර පිළියෙල කිරීමට ඔවුන්ට උපකාර කිරීම කොමිසමේ කාර්යභාරයක් වේ. ඒ පිළිබඳව නිරීක්ෂණ පහත පරිදි විය.

- i. ඉහත පනතේ 21 වන වගන්තිය පරිදි ජේටන්ට් බලපත්‍ර පිළිබඳව අවශ්‍ය පරීක්ෂාවන් සිදු කිරීම සඳහා පරීක්ෂා කිරීමේ අංශයක් පිහිටුවා තිබුණද නව නිපැයුම්කරුවන්ට ජේටන්ට් ඉල්ලුම්පත්‍ර සකස් කිරීමේදී සහාය වීම පිණිස වෙනම නිලධාරියෙකු පත්කර නොතිබුණු අතර එම අංශයේ නිලධාරීන් දෙදෙනෙකුට පමණක් ජේටන්ට් බලපත්‍ර සඳහා ඉල්ලුම්පත් සකස් කිරීම සම්බන්ධ පුහුණුවක් ලබා දී තිබුණි.
- ii. ඉහත පනතේ 13 වන වගන්තිය පරිදි කොමිසම විසින් නිර්දේශ කරනු ලබන පරිදි, ශ්‍රී ලංකා කාර්මික තාක්ෂණ ආයතනයේ හෝ රජයේ වෙනත් යම් පර්යේෂණ ආයතනයක හෝ රසායනාගාර පහසුකම් සහ සේවා අවශ්‍ය වන නව නිපැයුම්කරුවන්ට සහ පර්යේෂකයන්ට එම පහසුකම් හා සේවා සැපයිය යුතුය. කොමිසම වෙත ස්වකීය රසායනාගාර පහසුකම් හා සේවා සැපයීමේදී එකී යම් ආයතනයක් විසින් දරනු ලබන සියලු විෂදම් කොමිසමෙන් අය කරගනු ලැබිය යුතුය. එසේ වුවද නව නිපැයුම්කරුවන්ට මෙලෙස රසායනාගාර පහසුකම් ලබාදීමට වැඩපිළිවෙලක් මෙතෙක් ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණු අතර ඉදිරියේදී එවැනි වැඩපිළිවෙලක් පිළිබඳ සැලසුම් සකස් කර නොතිබුණි.
- iii. ඉහත පනතේ 11(1) (උ) උපවගන්තිය පරිදි බලය දෙන ලද නව නිපැයුම්කරුවන්ට සහ පර්යේෂකයන්ට ස්වකීය අනුමත කළ නව නිපැයුම් හා පර්යේෂණ කරගෙන යාම සඳහා හෝ සේවා පරිපූර්ණ කිරීම සඳහා පර්යේෂණ රසායනාගාර හෝ අත්හදා බැලීමේ මධ්‍යස්ථාන පහසුකම් හා අවශ්‍ය සේවාවන් ලබාගත හැකිවන පරිදි පොදු පර්යේෂණ රසායනාගාරයක් සහ අත්හදා බැලීම් මධ්‍යස්ථානයක් පිහිටු වීම හා පවත්වාගෙන යාම කොමිසමේ කර්තව්‍යයකි. එසේ වුවද මෙතෙක් නව නිපැයුම්කරුවන් සඳහා එවැනි පහසුකම් සලසන මධ්‍යස්ථානයක් නොමැති අතර ඉදිරියේදී ද එවැන්නක් පිහිටු වීම සඳහා සැලසුම් පිළියෙල කර නොතිබුණි.

3.2.3 නව නිපැයුම්කරුවන්ට නීති ආධාර ලබාදීම

කොමිසම විසින් නියම කරනු ලබන නියමයන්ට හා කොන්දේසිවලට යටත්ව, නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ ජේටන්ට බලපත්‍ර සඳහා වූ ඉල්ලුම්පත්‍ර ශ්‍රී ලංකාවේදී හෝ විදේශයක දී හෝ ඉදිරිපත් කිරීමේදී ඔවුන් නියෝජනය කිරීමෙන් සහ ජේටන්ට අයිතිය පිළිබඳ නඩුවලදී, නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ ආරක්ෂිත ජේටන්ට අයිතිය උල්ලංඝනය කිරීම් වලින් ආරක්ෂා කිරීමෙන් ඔවුන්ට නීති ආධාර දීම කළ යුතු අතර 1979 අංක 53 දරන ශ්‍රී ලංකා නව නිපැයුම්කරුවන් දිරිගැන්වීමේ පනතේ 21 (1) වගන්තිය පරිදි නීති අංශයක් ද පිහිටු විය යුතුය. එසේ වුවද මේ වනතෙක් එවැනි නීති අංශයක් පිහිටුවා නොතිබුණු අතර අනුමත සේවක ලැයිස්තුවේදී නීති නිලධාරී තනතුර සඳහන් කර නොතිබුණි.

ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකා නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ කොමිසම යටතේ නීති අංශයක් පිහිටුවා නොතිබීම හා නීති නිලධාරියෙකු නොමැතිවීම නිසා නව නිර්මාණකරුවන්ගේ අයිතිවාසිකම් වෙනුවෙන් පෙනී සිටීමට නොහැකි වීම හේතුවෙන් නව නිර්මාණ ආරක්ෂා කිරීම සඳහා සක්‍රීය මැදිහත් වීමක් සිදු කිරීමට නොහැකි වී තිබුණි.

ඇඟවීම

නව නිර්මාණ බිහි කිරීම සඳහා දිරිගැන්වීම, ආරක්ෂා කිරීම හා ඒවා වාණිජකරණය මගින් ජාතික ආර්ථිකයට දායක කර ගැනීම පිණිස අවශ්‍ය තාක්ෂණ හා නීතිමය සහයෝගය ප්‍රමාණවත් පරිදි නොලැබීම හේතුවෙන් නව නිපැයුම්කරුවන් දිරි ගැන්වීම හා රැක ගැනීමට බාධාවක් වීම.

නිර්දේශ

- i. තාක්ෂණික හා නීති ආධාර නව නිපැයුම් සඳහා ලබා දීමට හැකිවන පරිදි සුදුසු නිලධාරීන් බඳවා ගැනීම.
- ii. නව නිපැයුම් සම්බන්ධව මහජනතාව දැනුවත් කිරීමට සහාය වීම.
- iii. තාක්ෂණ හා නීති ආධාර ලබා දීමෙන් පසුව එම නිර්මාණ පිළිබඳව පසු විපරම් සිදු කිරීමේ කටයුතු පුළුල් කිරීම.
- iv. කාර්මික තාක්ෂණ ආයතනයේ හෝ රජයේ වෙනත් යම් පර්යේෂණ ආයතනයක හෝ රසායනාගාර පහසුකම් සහ වෙනත් සේවා අවශ්‍ය වන නව නිපැයුම්කරුවන්ට එම පහසුකම් හා සේවා සැපයීමට කටයුතු කිරීම.

3.3 නව නිපැයුම්කරුවන් ඇගයීමට ලක් කිරීම

ශ්‍රී ලංකාවේ පුරවැසියන්ට නව නිපැයුම් සිදු කිරීම හෝ නිර්මාණය කරනු ලැබීම සඳහා ඔවුන්ට ධෛර්යය දීම කොමිසමේ ප්‍රධාන පරමාර්ථයකි. 1979 අංක 53 දරන ශ්‍රී ලංකා නව නිපැයුම්කරුවන් දිරිගැන්වීමේ පනතේ 11 (1) (ඊ) උප වගන්තිය පරිදි කෘෂිකර්මය, රසායන විද්‍යාව, වෛද්‍ය විද්‍යාව, ජාතික ආරක්ෂාව හා ඖෂධවේදය, භෞතික විද්‍යාව, මහජන ආරක්ෂාව, සුභ සාධනය, පොදු කර්මාන්ත හා ප්‍රවාහනය යන ක්ෂේත්‍රවල සහ වෙනත් එවැනි විද්‍යාත්මක හා තාක්ෂණ ක්ෂේත්‍රවල නිර්මාණයන් සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේදී පේටන්ට් බලපත්‍ර දෙන ලද නව නිපැයුම්, ජනාධිපති සම්මාන උළෙල සඳහා නම් කිරීමට නිර්මාණාත්මක පර්යේෂණ තරඟයක් වාර්ෂිකව පැවත්වීම කොමිසමේ ප්‍රධාන කර්තව්‍යයකි. එවැනි ඇගයීම් සිදුකළ විශේෂ වැඩසටහන් කිහිපයක් පිළිබඳ විස්තර පහත පරිදි විය.

3.3.1 සහසක් නිමැවුම් ප්‍රදර්ශනය

ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික නව නිපැයුම් ප්‍රදර්ශනයක් වන “සහසක් නිමැවුම්” ප්‍රදර්ශනය යනු සෑම වසරකම නව නිපැයුම්කරුවන් සඳහා වෙන් වූ එකම වේදිකාවකදී සිය නිර්මාණශීලී හැකියාවන් දේශයට පෙන්වීමට, සම්මාන හිමි කර ගැනීමට සහ ආයෝජකයන් හමුවීමට පළාත් මට්ටමේ නව නිපැයුම් තෝරාගෙන ඉදිරිපත් කරන ප්‍රදර්ශනයකි.

තරඟයේ විනිශ්චය, පිළිගත් ක්‍රියාවලියක් යටතේ සෑම නව නිපැයුමක්ම විනිශ්චයට ලක්වන පරිදි සිදුකිරීම සඳහා කොමිසම මඟින් විනිශ්චය මණ්ඩලය පත්කරනු ලැබේ.

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) ප්‍රදර්ශනය සඳහා නියෝජනය වන ක්ෂේත්‍ර

ජාත්‍යන්තරව පිළිගත් ක්ෂේත්‍ර 22 ක් යටතේ විවෘත, විශ්ව විද්‍යාල, පාසල් හා වාණිජ යන අංශයන් යටතේ නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ නව නිපැයුම් ප්‍රදර්ශනය කිරීම සඳහා සහසක් නිමැවුම් ප්‍රදර්ශනය වාර්ෂිකව පවත්වනු ලැබේ. එයට අදාළ නිරීක්ෂණයන් පහත පරිදි විය.

- i. 2012 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2013 සහ 2014 වර්ෂවල ඉදිරිපත් වූ සමස්ත නව නිර්මාණ පිළිවෙලින් සියයට 9 ක් හා සියයට 73 ක් ලෙස සුළු හා සීඝ්‍ර අඩුවීමක් පෙන්නුම් කෙරුණි. වර්ෂ 2013-2015 උපාය මාර්ගික සැලැස්ම අනුව 2014 වර්ෂයේදී නව නිපැයුම් 600 ක් ඉලක්ක කර තිබුණ ද තව්‍ය නව නිපැයුම් සංඛ්‍යාව 226 ක් පමණක් වි තිබූ බැවින් අදාළ ඉලක්ක සපුරා නොතිබුණි.
- ii. 2012 වර්ෂයේදී විවෘත, විශ්ව විද්‍යාල සහ පාසල් යන අංශ තුනේම නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ ඉදිරිපත් වීම සියයට 60 කටත් වඩා අඩු වී තිබුණු බව

නිරීක්ෂණය විය. 2012 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2013 හා 2014 වර්ෂවල පිළිවෙලින් සියයට 53 ක් හා සියයට 88 ක් ලෙස පාසල් අංශයේ ඉදිරිපත් වීම සීඝ්‍ර ලෙස අඩු වී තිබුණි. එයට හේතු වී තිබුණේ ප්‍රදර්ශනය සඳහා තෝරා ගැනීමේදී භාවිතා කරන නිර්ණායකයන් වෙනස් කිරීම වන අතර තරඟ සඳහා ඉදිරිපත්වීමේ අඩුවක්ද නිරීක්ෂණය විය.

iii. ඉහළ වෙළඳපොල ඉල්ලුමක් අපේක්ෂා කළ නොහැකි බිම් මට්ටමේ නව නිපැයුම් ඉදිරිපත් වන විවෘත හා පාසල් අංශ මඟින් වැඩි ප්‍රතිශතයක් හා වෙළඳපොල ඉල්ලුමක් අපේක්ෂා කළ හැකි නව නිපැයුම් ඉදිරිපත් කරනු ලබන වාණිජ්‍ය අංශය මඟින් අඩු ප්‍රතිශතයක් ප්‍රදර්ශනයේදී නියෝජනය වීම මෙහිදී කැපී පෙනුණි.

(ආ) නව නිර්මාණ ඉදිරිපත් කිරීම

2014 වර්ෂයේ සහසක් නිමැවුම් ප්‍රදර්ශනය සඳහා නව නිපැයුම් විවිධ වූ ක්ෂේත්‍ර 13 ක් යටතේ ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාව උදාවී තිබුණි.

මෙම ක්ෂේත්‍ර තුළ බිහිව තිබූ නිර්මාණ සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉතා අඩු මට්ටමක පැවතියද එම නිර්මාණ අතුරින් ඇගයීමට ලක්ව තිබූ නව නිර්මාණ සංඛ්‍යාව ඉතා සතුටුදායක මට්ටමක පැවතුණි.

කොමිසම විසින් ජාතික වැදගත්කමක් සහිත ක්ෂේත්‍ර ලෙස ආබාධිත උපකරණ, ආහාර සුරක්ෂිතතාවය, පරිසරය සුරැකීම, බලශක්තිය සුරැකීම, මානව සුරක්ෂිතතාවය, ඉගැන්වීමේ ආධාරක හා ආනයනික භාණ්ඩ සඳහා ආදේශක වශයෙන් හඳුනාගෙන තිබුණු අතර මෙම ප්‍රදර්ශනයේදී නියෝජනය වූ මෙම ක්ෂේත්‍රවල ආබාධිත උපකරණ සියයට 4 ක්, පරිසරය සුරැකීම සියයට 8 ක්, ඉගැන්වීම් ආධාරක සියයට 6 ක් ලෙස අඩු ප්‍රතිශතයක් වී තිබුණි.

(ඇ) නව නිර්මාණකරුවන් ඇගයීමට ලක්කිරීම.

කොමිසම විසින් පත්කරන ලද විනිශ්චය මණ්ඩලයක් මගින් ඉහත ක්ෂේත්‍රයන්හි ප්‍රථම, දෙවන සහ තෙවන ස්ථාන තෝරාගෙන ජයග්‍රාහකයින්ට මුදල් ත්‍යාග හා සහතිකපත් පිරිනමනු ලබයි. සහසක් නිමැවුම් ප්‍රදර්ශනයට තරඟ කළ නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ හොඳම නව නිපැයුම් සඳහා "දාසිස් සම්මානය" සඳහා රු.750,000 ක මුදල් ත්‍යාගයක් සමඟ සහතිකයක් ද, ජාතික සම්මාන වශයෙන් ප්‍රධාන තරඟ අංශ වන පාසල්, විවෘත, විශ්ව විද්‍යාල, කාර්මික විද්‍යාල සහ වාණිජ අංශ යටතේ ප්‍රථම, දෙවන සහ තෙවන ස්ථාන දිනාගන්නා නව නිපැයුම් සඳහා පිළිවෙලින් රු.100,000, රු.50,000 සහ රු.25,000 ක් වශයෙන් මුදල් ත්‍යාග හා සහතික පත්‍රද තාක්ෂණික ක්ෂේත්‍ර සඳහා තෝරා ගන්නා හොඳම නව නිපැයුම් සඳහා රු.200,000 ක මුදල් ත්‍යාගයක්, කුසලානයක් සහ සහතික පත්‍රයක් පිරිනමනු ලබයි.

තෝරාගෙන තිබූ ක්ෂේත්‍ර 13 ක් සඳහා තරඟ අවස්ථා 52 ක් තිබුණ ද අවස්ථා 6 ක් සඳහා කිසිදු තරඟකරුවෙකු ඉදිරිපත් වී නොතිබුණි. එමෙන්ම පාසල් අංශය හැර තරඟකරුවන් ඉදිරිපත් වූ තරඟ අවස්ථා 34 ක් සඳහා පළමුවන, දෙවන හා තෙවන ලෙස ජයග්‍රහණ අවස්ථා 102 ක් තිබුණ ද ලබාදුන් ජයග්‍රහණ 47 ක් වූ අතර එයට හේතු වී තිබුණේ ජයග්‍රහණ ලබාදීමට තරම් ප්‍රමාණවත් නව නිපැයුම් ඉදිරිපත් නොකිරීම බව නිරීක්ෂණය විය.

ඇඟවීම

හඳුනාගෙන ඇති නව නිපැයුම් ක්ෂේත්‍ර හා බිහි වූ නව නිපැයුම් සැලකිල්ලට ගත් විට 2013 හා 2014 වර්ෂයන්හි බිහිවූ නිර්මාණ සංඛ්‍යාවේ අඩු වීමක් පැවතීම හා වෙළඳපල ඉල්ලුමක් අපේක්ෂා කළ හැකි නිර්මාණ බිහි නොවීම මෙන්ම ජාතික වැදගත්කමක් ඇතැයි හඳුනාගත් ක්ෂේත්‍රවලට අදාළ නිර්මාණ අවම සංඛ්‍යාවක් වීම යන කරුණු සැලකිල්ලට ගැනීමේදී ජාතික ආර්ථිකයට ඇති කළයුතු දායකත්වය සතුටුදායක මට්ටමක නොවීම.

නිර්දේශ

- i. වෙළඳපොල ඉල්ලුමක් අපේක්ෂා කළ හැකි නව නිපැයුම් සහසක් නිපැයුම් ප්‍රදර්ශනයට ඉදිරිපත් කිරීමට දිරි ගැන්වීම.
- ii. නව පරිගණක වැඩසටහන් හා පරිගණක ක්ෂේත්‍රය ආශ්‍රිත නව සොයාගැනීම් සඳහා වැඩි අවධානයක් යොමු කිරීම මගින් එම ක්ෂේත්‍රයේ නව සොයා ගැනීම් සඳහා උනන්දු කිරීම.

3.3.2 නව නිපැයුම් පිළිබඳ ජනාධිපති ප්‍රදාන

1979 අංක 53 දරන ශ්‍රී ලංකා නව නිපැයුම්කරුවන් දිරිගැන්වීමේ පනතේ 11 (1) (ඊ) උපවගන්තිය පරිදි කෘෂිකර්මය, රසායන විද්‍යාව, වෛද්‍ය විද්‍යාව, ජාතික ආරක්ෂාව, ඖෂධවේදය, භෞතික විද්‍යාව, පොදු කර්මාන්ත, ප්‍රවාහනය, මහජන ආරක්ෂාව සහ සුභසාධනය යන ක්ෂේත්‍රවල සහ වෙනත් එවැනි විද්‍යාත්මක ක්ෂේත්‍රවල ශ්‍රී ලංකාවේදී ජේටන්ට් බලපත්‍ර දරන ලද නව නිපැයුම් සඳහා වාර්ෂිකව ජනාධිපති ප්‍රදානය පවත්වනු ලැබේ.

(අ) නව නිපැයුම් පිළිබඳ ජනාධිපති ප්‍රදාන වාර්ෂිකව පැවැත්විය යුතු වුවත් ජේටන්ට් බලපත්‍රලාභී නව නිපැයුම් ප්‍රමාණය අඩුවීම නිසා ජනාධිපති ප්‍රදානය සඳහා ඉදිරිපත් වන අයදුම්කරුවන් ඉතා අවම සංඛ්‍යාවක් වන බැවින් වර්ෂ 02 කට වරක් එම ප්‍රදානය පැවැත්වීමට තීරණය කර තිබුණි. 2012, 2013 හා 2014 වර්ෂවලදී පිළිවෙලින් අයදුම්කරුවන් 29ක්, 44 ක් හා 17 ක් ජනාධිපති ප්‍රදානය සඳහා ඉදිරිපත් වී තිබුණි.

(ආ) මෙහිදී ජීනීවා ජාත්‍යන්තර සම්මාන උළෙල සඳහා පමණක් නව නිපැයුම්කරුවන් නිර්දේශ කර තිබුණු අතර නව නිපැයුම් 4 ක් සඳහා 2014 වර්ෂයේදී සම්මාන ලබා තිබුණි.

3.3.3 සාධාරණ විනිශ්චය

නව නිර්මාණ පිළිබඳව විනිශ්චය කිරීමේදී මධ්‍යස්ථව ඇගයීමේ හැකියාවක් නව නිර්මාණ ඇගයීමට සම්බන්ධ වන විනිශ්චය මණ්ඩලය සතුව තිබිය යුතුය. මෙම අරමුණ පෙරදැරි කරගෙන පැවැත්විය යුතු උපදෙස් ඇතුළත් වැඩසටහන් හා වැඩමුළු විධිමත්ව සංවිධානය විය යුතුය. ඒ අනුව,

- (අ) නව නිපැයුම් විනිශ්චය කිරීම සම්බන්ධ වැඩමුළුවක් 2013 මැයි මස 3 වන දින සවිසිරිපාය ශ්‍රවණාගාරයේදී රු.135,318 ක වියදමක් දරා පවත්වන ලද අතර සහභාගීත්වය පාසල්, විශ්වවිද්‍යාල හා කාර්මික විද්‍යාල යන අංශවල පිළිවෙලින් සියයට 51 ක්, සියයට 75 ක් හා සියයට 79 ක් විය.
- (ආ) නිශ්චිත නිර්ණායක හා නීති සහ රෙගුලාසි නොමැති වීමෙන් සාධාරණ විනිශ්චයක් සිදු නොකළ බවට සඳහන් වූ පැමිණිලි 2 ක් ඉදිරිපත් වී තිබුණි.

ඇඟවීම්

- i. තරඟ විනිශ්චයට අදාළ නීති, රෙගුලාසි පිළිනොපැදීම හේතුවෙන් නව නිපැයුම්කරුවන් අධෛර්යමත් වීම.
- ii. විනිශ්චය සාධාරණ නොවීමෙන් ඉදිරියට තරඟවලට සහභාගි නොවීම.
- iii. ශ්‍රී ලංකා නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ කොමිසම පිළිබඳ නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ විශ්වාසය බිඳවැටීම.

නිර්දේශ

- i. තරඟ විනිශ්චය සඳහා නිශ්චිත නිර්ණායක හා නීති සහ රෙගුලාසි ඇතුළත් උපදෙස් මාලාවක් සකස්කිරීම.
- ii. එම උපදෙස් මාලාව සෑම විනිශ්චයකරුවෙක්ම පොදුවේ පිළිපැදීම.
- iii. විනිශ්චය මණ්ඩලයේ, විනිශ්චයකරුවන්ට තරඟකරුවන් සමඟ සමීප සම්බන්ධතාවයක්, නොමැති බවට තහවුරු කර ගැනීම.

3.3.4 ඕනික්ස් ව්‍යාපෘතිය

2013 නොවැම්බර් 30 දින සිට දෙසැම්බර් 02 දක්වා පැවැත්වූ “සහසක් නිමැවුම්” ජාතික නව නිපැයුම් ප්‍රදර්ශනයේ සමාරම්භක අවස්ථාවේ ඇතිවූ අනපේක්ෂිත ගින්න හේතුවෙන් විශ්ව විද්‍යාල, විවෘත හා වාණිජකරණ යන අංශවල ප්‍රදර්ශනය හා තරඟය පැවැත්වීමට නොහැකි විය. ප්‍රදර්ශනයට ඉදිරිපත් කළ 839 ක් වූ නව නිපැයුම්වලින් 178 ක් ගින්නෙන් විනාශ වී තිබුණි. ඒ හේතුවෙන් කොමිසම විසින් ඕනික්ස් ව්‍යාපෘතිය යටතේ සියලු ත්‍යාගශීලී ශ්‍රී ලාංකිකයන්ට විවෘත ආරාධනයක් කරමින් ගින්නෙන් විනාශයට පත් නව නිපැයුම් වැඩි දියුණු කර වාණිජකරණය කිරීම දක්වා රැගෙන යාමට විවිධ අයුරින් සහාය ඉල්ලා තිබුණි.

ඒ අනුව පෞද්ගලික සමාගම්වලින් ලබාදුන් මුදල් ආධාර මගින් නව නිපැයුම්කරුවන්ට ඔවුන්ගේ විනාශ වූ නව නිපැයුම් 151ක් නැවත යථා තත්ත්වයට පත්කර ගැනීම සඳහා රු.4,425,243 ක් ලබාදී තිබුණි. නමුත් ආපදාවට පත්වූ නව නිපැයුම්කරුවන් 27 දෙනෙකුගේ නව නිපැයුම් මූලාදර්ශ (prototype) ගොඩ නගා ගැනීමට සහයෝගයක් ලබාදුන් බවට විගණනයට තොරතුරු ඉදිරිපත් නොකෙරුණි. තවද තවත් විසි දෙනෙකුට රු.72,910 වටිනා වෙක්පත් නිකුත් කර තිබුණද ඒවා ලබා ගැනීමට ඔවුන් නොපැමිණීම හේතුවෙන් එය රඳවාගෙන තිබුණි.

ඇඟවීම

ලිනික්ස් ව්‍යාපෘතිය යටතේ ගින්නෙන් විනාශ වූ නව නිපැයුම් සඳහා වන්දියක් ලබා දුන්න ද නව නිපැයුම් මූලාදර්ශ නැවත ගොඩනගා ගත් බවට තහවුරු කර ගත නොහැකි වීම හා මෙම සිදුවීම නව නිපැයුම්කරුවන් අධෛර්යමත් වීමට හේතු වීම.

නිර්දේශය

මෙවැනි ප්‍රදර්ශන සංවිධානයේදී එම නව නිපැයුම්වල ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීමේ විධිමත් වැඩපිළිවෙලක් සැකසීම.

3.4 ශ්‍රී ලාංකික යෞවනයන් අතර නිර්මාණශීලීත්වය වැඩි දියුණු කිරීම.

1979 අංක 53 දරන ශ්‍රී ලංකා නව නිපැයුම්කරුවන් දිරිගැන්වීමේ පනතේ 11 (1) (ඕ) උපවගන්තිය පරිදි ශ්‍රී ලාංකික යෞවනයන් අතර නිර්මාණශීලීත්වය වැඩි දියුණු කිරීම සහ ඊට ධෛර්යය දීම සඳහා පාසල්වල, විශ්ව විද්‍යාලවල සහ කාර්මික විද්‍යාලවල නිර්මාණාත්මක සමිති සංවිධානය කිරීම කොමිසමේ කර්තව්‍යයකි. කොමිසමේ කොමසාරිස්වරයාගේ විශේෂ ලිපිය මගින්ද පාසල් තුළ නව නිපැයුම් හා නිර්මාණාත්මක බව වැඩිකිරීමේ වැදගත්කම අවධාරණය කර තිබුණි. පාසල් දරුවන්ගේ නව නිපැයුම් සිදු කිරීමට පෙළඹවීම සඳහා පාසල්වල යොවුන් නව නිපැයුම් සමාජ පිහිටුවීම, දැනුවත් කිරීමේ සම්මන්ත්‍රණ පැවැත්වීම, කලාපීය මට්ටමින් හා පළාත් මට්ටමින් නව නිපැයුම් ප්‍රදර්ශන හා තරඟ පැවැත්වීම හා නව නිපැයුම් කව රූපවාහිනී වැඩසටහන් පැවැත්වීම කොමිසමේ විසින් ඉටු කරනු ලබයි. මේ සම්බන්ධයෙන් පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

3.4.1 පාසල්වල යොවුන් නවනිපැයුම් සමාජ පිහිටුවීම

අංක 2006/23 දරන 2006 ජුනි 06 දිනැති අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ චක්‍රලේඛය පරිදි දිවයිනේ සියලුම 1AB, 1C, 2 වර්ගයේ පාසල්වල යොවුන් නව නිපැයුම් සමාජ පිහිටුවා, ඒ මඟින් වර්තමාන ලෝකයේ නව ප්‍රවණතාවන්ට අනුගත වීමටත්, පාසල් සිසුන් නව නිර්මාණකරණය කෙරෙහි යොමුකර, ඒ මඟින් බිහිවන නව නිර්මාණ ජාතික මට්ටමේ හා අන්තර්ජාතික ප්‍රදර්ශනයන්ට ඉදිරිපත් කිරීමටත්, නව

නිර්මාණ සඳහා පේටන්ට් බලපත්‍ර ලබාදීම මගින් වාණිජකරණය කිරීමටත් කොමිසමේ සහයෝගය ඇතිව අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් කටයුතු සංවිධානය කර තිබුණි. මේ සම්බන්ධයෙන් පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) දිවයින පුරා 1AB , 1C , 2 වර්ගයේ පාසල් 6,669 ක් පැවතිය ද වර්ෂ 2013 – 2015 උපාය මාර්ගික සැලැස්ම අනුව 2014 වර්ෂයේදී ඉලක්කගත පාසල් නව නිපැයුම් සමාජ සංඛ්‍යාව 1550 කින් තරාස සංඛ්‍යාව 116 ක් විය.
- (ආ) ඉහත වර්ගීකරණ යටතේ පාසල්වලින් 2012, 2013 හා 2014 වර්ෂවලදී තරඟ සඳහා ඉදිරිපත්ව ජයග්‍රහණය ලැබීමේ ප්‍රතිශතය පිළිවෙලින් සියයට 8 ක්, සියයට 4 ක් හා සියයට 1 ලෙස ඉතා අවම මට්ටමක වීම නිසා ජාතික වැදගත්කමකින් යුත් නව නිර්මාණ බිහි නොවුණු බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ඇ) 2012 වසරේ සිට සම්ප්‍රදායිකව පවත්වාගෙන ගිය පාසල් නව නිපැයුම්, කොමිසම වෙබ් අඩවියෙහි තුළ ලියාපදිංචි කිරීමට පහසුකම් සලසා තිබුණි. වෙබ් අඩවියේ ‘Young Inventors Club’ යන කවුළුවේ පෙන්වන පාසල්වල නව නිපැයුම් සමාජ සඳහා වෙනම වෙන්කර ඇති කවුළුවල තවදුරටත් ඉදිරියට ගිය විට එම සමාජවල සාමාජිකයන්ගේ තොරතුරු පෙන්විය යුතු වුවත් එසේ නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.

3.4.2 නව නිපැයුම් කව රූපවාහිනී වැඩසටහන

පාසල් සිසුන්ගේ නිර්මාණාත්මක බව වැඩි කිරීමේ හා පාසල් නව නිපැයුම් කව ජනප්‍රිය කිරීමේ අරමුණින් වර්ෂ 2013 දී ආරම්භ කෙරුණු නව නිපැයුම් කව රූපවාහිනී වැඩසටහන විකාශන කොටස් 32 ක් ස්වාධීන රූපවාහිනී ජාලයේ විකාශනය වී ඇත. ඒ සඳහා පාසල් නව නිපැයුම් කව 54 ක් සහභාගී කරවාගෙන ගෙන ඇති අතර මේ සඳහා 2012 , 2013 වර්ෂයන්හි පිළිවෙලින් රු.4,063,021 රු.443,774ක මුදලක් වැයකර තිබුණි. මෙම වැඩසටහන සඳහා උතුරු මැද හා උතුරු පළාත්වල පාසල් නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ කව නියෝජනය වී නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.

3.4.3 පාසල් මට්ටමින් බිහිවන නව නිර්මාණ

පාසල් මට්ටමින් ඇගයීමට ලක්වූ නව නිර්මාණකරුවන් හයදෙනෙකුගෙන් ප්‍රශ්නාවලියක් මගින් ලබාගත් තොරතුරු විශ්ලේෂණය කිරීමේදී ඔවුන්ගේ නව නිර්මාණ සඳහා අවශ්‍ය වැඩි දියුණු කිරීම් හා වාණිජකරණයවීම සිදු නොවී පවතින බව තහවුරු විය. ඒ සඳහා බලපෑ හේතු අතර එම නිර්මාණ වැඩි දියුණු කිරීමට අවශ්‍ය තාක්ෂණික සහාය නොලැබීම, මූල්‍ය සම්පත් නොමැති වීම හා නව නිපැයුම්කරු අධ්‍යාපන කටයුතුවලට පූර්ණ කාලීනව යොමු වීමෙන් මෙම නිර්මාණවලින් ඇත් වී

සිටීමට සිදුවීම යන කරුණු මූලික විය. තවද මේ සම්බන්ධයෙන් මැදිහත් වීමට හැකියාව ඇති රාජ්‍ය ආයතන විසින් මේ සඳහා දක්වන දායකත්වය ප්‍රමාණවත් නොවන බවද නිරීක්ෂණය විය.

නියර රහිත යන්ත්‍රය

නියර රහිත යන්ත්‍රයේ මුල් සැකිලි

ඇඟවීම

- i. පාසල් නව නිපැයුම්කරුවන් ජෛව විවිධත්ව බලපත්‍ර ලබා ගැනීම සඳහා දිරිමත් නොකිරීම නිසා එම නව නිපැයුම් වලින් ප්‍රයෝජන නොගැනීම.
- ii. පාසල් නව නිපැයුම් කව ප්‍රමාණවත් පරිදි ක්‍රියාත්මක නොවීම හා විශ්ව විද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ හා පාසල් ගුරුවරුන්ගේ මේ පිළිබඳ උනන්දුව අඩුවීමෙන් යොමුවන නව නිපැයුම්කරණයක් දිරිගැන්වීම අඩුවීම.
- iii. පාසල් මට්ටමින් නව නිපැයුම්කරණය දිරිමත් කිරීම අඩුවීම නිසා අනාගතයේදී රටට එලදායි වූ නව නිපැයුම් බිහිවීම අඩු වීමට හැකිවීම.

නිර්දේශ

- i. පාසල් මට්ටමින් නව නිපැයුම්කරණය දිරිමත් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සම්පත් හා පහසුකම් ඇති කිරීම.
- ii. මුදල් හා ක්‍රියාත්මක පිරිනැමීම වැනි අවස්ථාවලට සීමා නොවී නව නිර්මාණ වැඩි දියුණු කිරීමට අවශ්‍ය සහාය ලබාගත හැකි ආයතනවලට යොමුවන නව නිපැයුම්කරුවන් යොමු කිරීමට මැදිහත්ව කටයුතු කිරීම.

3.5 නව නිපැයුම් දේශීයව හෝ විදේශීයව අලෙවි කිරීම

නව නිපැයුම් දේශීයව හෝ විදේශීයව අලෙවි කිරීම සඳහා නව නිපැයුම්කරුවන්ට උපකාර කිරීම ජාතික ආර්ථිකයට නව නිපැයුම්කරුවන්ගේ ඉහළ දායකත්වයක් ලබාගැනීම සඳහා වැදගත්වේ. නව නිපැයුම්කරුවන්ට සිය නව නිපැයුම් වාණිජකරණය සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රාග්ධනය, වෙළඳපොල සහ තාක්ෂණය ලබාගැනීමේ අවස්ථා ඇති කළ යුතුය. මේ සම්බන්ධ නිරීක්ෂණයන් පහත පරිදි විය.

3.5.1 ප්‍රචාරණ අවශ්‍යතාවය

නව නිර්මාණ මෙන්ම ඕනෑම භාණ්ඩයක් වෙළඳපොලට හඳුන්වා දීමේදී හා එය වෙළඳපල තුළ පවත්වාගෙන යාමේදී වර්තමාන වෙළඳපල තුළ ප්‍රචාරණ අවශ්‍යතාවය බෙහෙවින් කැපී පෙනේ. භාණ්ඩයේ ගුණත්වය හා වැදගත්කම පවත්වාගෙන යාමට අමතරව ප්‍රචාරණ අවශ්‍යතාවයට ලභාවීමට නිෂ්පාදකයන්ට වර්තමානයේදී නොහැකි වී ඇත. මෙම නව නිර්මාණ සම්බන්ධයෙන් ප්‍රචාරණ කාර්යය සඳහා අවශ්‍ය වන මැදිහත්වීම ලබා දීම නව නිර්මාණකරුවන් වෙනුවෙන් සිදු කළ හැකි තවත් උපකාරයකි.

3.5.2 ඉෂ්ඨායෝජකයින්

නව නිපැයුම්කරුවන්ට සිය නව නිපැයුම් වාණිජකරණය කිරීමේදී ඇතිවන අධික අවදානම දරමින් ඒ සඳහා සහාය ලබාදීමට ලෝකයේ භාවිතා වන වඩාත් ඵලදායී ක්‍රමවේදය නව නිපැයුම්කරුවන් පිළිසරණ අයෝජකයින් හා සම්බන්ධ කිරීමයි.

කොමිසම විසින් ඉෂ්ඨායෝජකයින් ලෙස මෙම වැඩසටහන පවත්වා ගෙන යනු ලබයි. 2013-2015 උපාය මාර්ගික සැලැස්ම අනුව ඉලක්කගත සාර්ථක නව නිපැයුම්කරුවන් සංඛ්‍යාව 5 ක් වුවද අයදුම්කරුවන් 80 ක් සහභාගී වී නව නිපැයුම්කරුවකු පමණක් තෝරාගෙන තිබුණි. මෙම තත්ත්වයට හාභාව ගැටළුවක් වී තිබුණු අතර ඒ සඳහා අවශ්‍ය ලිපි ලේඛන සකස් කිරීමට අපොහොසත් වන නව නිපැයුම්කරුවන්ට සහයක් ලබා දීමට කොමිසමට නොහැකි වී තිබුණි.

ඇඟවීම

ලියවිලි සකස් කිරීමේදී විශේෂ සහයක් නව නිපැයුම්කරුවන්ට නොලැබීම සහ ඔවුන් ප්‍රමාණවත් ලෙස දැනුවත් නොවීමෙන් “ඉෂ්ඨායෝජකයින්” වැනි වැඩසටහන් මගින් ප්‍රයෝජන ලබා ගන්නා නව නිපැයුම්කරුවන් සංඛ්‍යාව අඩුවීම.

නිර්දේශ

- i. නව නිපැයුම් පාරිභෝගිකයන් අතර ප්‍රචාරණය කිරීම සඳහා වැඩ පිළිවෙලක් සකස් කිරීම.
- ii. ඉෂ්ඨායෝජකයින් වැනි වැඩසටහන් විධිමත්ව ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් නව නිපැයුම්කරුවන් වැඩි සංඛ්‍යාවකට තම නිපැයුම් වාණිජකරණය කර ගැනීම සඳහා ඉඩ ප්‍රස්ථාව වැඩිකිරීම.
- iii. ජාතික ආර්ථිකයට වැදගත් වූ නව නිපැයුම්කරුවන් හඳුනාගෙන ඔවුන්ව අඛණ්ඩව දිරිගැන්වීමේ වැඩපිළිවෙලක් සකස් කිරීම.

4. නිගමනය

- i. නව නිපැයුම්කරුවන්ට තම නව නිපැයුම් වැඩි දියුණු කර ගැනීමට හා ඒවා වාණිජකරණය කිරීමට අවශ්‍ය මූල්‍යමය, තාක්ෂණික හා නීතිමය සහයෝගය ප්‍රමාණවත් මට්ටමින් කොමිසම විසින් ලබා දී නොතිබීම හේතුවෙන් නව නිපැයුම් ජාතික ආර්ථිකයට ඵලදායීව දායක කර ගැනීමට නොහැකි වී ඇති බව නිගමනය කරනු ලැබේ.
- ii. පාසල් නව නිපැයුම් කව ක්‍රියාත්මකවීම ප්‍රමාණවත් මට්ටමක නොතිබීම, ආචාර්යවරුන්ගේ මේ පිළිබඳව උනන්දුව අඩුවීම සහ පාසල් නව නිපැයුම්කරුවන්ව ජේටන්ට බලපත්‍ර ලබාගැනීම සඳහා දිරිමත් නොකිරීම හේතුවෙන් අනාගතයේදී රටට ඵලදායී වූ නව නිපැයුම් බිහිවීම අඩුවීමට හැකි බව නිගමනය කරනු ලැබේ.
- iii. ජේටන්ට බලපත්‍ර ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා අධික කාලයක් ගතවීමෙන් නව නිපැයුම්කරුවන්ට ජේටන්ට බලපත්‍ර පිළිබඳ විශ්වාසය සහ නව නිපැයුම්කරුණයේදී ජේටන්ට බලපත්‍රයේ ඇති වැදගත්කම අඩුවී ඇති බව නිගමනය කරනු ලැබේ.
- iv. ජේටන්ට බලපත්‍ර ලියාපදිංචි කිරීම, දත්ත පරිගණකගත කිරීම, තාක්ෂණ හා නව නිපැයුම්කරණ සහයෝගිතා මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවීම හා ජේටන්ට අයදුම්කරුවන්ව දැනුවත් කිරීම වැනි කාර්යයන් ප්‍රමාණවත් මට්ටමක නොතිබීම නිසා නව නිපැයුම්කරුවන්ට කාර්යක්ෂම සේවාවක් ලැබී නොමැති බව නිගමනය කරනු ලැබේ.